

A' ROMAI TSÁSZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

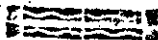
Indúlt BÉTSBÖL Kedden 21. Decemberben. 1790.

A' Bétsi nevezetesebb Környülállások:

A' F. Udvar kívánt egészségben vagyon. — A' Nápolyi Királyról úgy tartjuk, hogy a' jövő Jan. 11 dikén vizlza fogna Velentzén keresztül menni Birodalmába. — A' Károlyvári eddig volt Komendáns Oberlierségből Gen. Majorrá tette ő Felsége, és 1300 forint esztendői fizetéssel nyugodalomra. — Oberlier Gr. Klébersberget Generál Majorrá tette ő Felsége, és Károlyvárba Komendánsnak. — Lattermannal B. Kerpen Oberlierré, Schobelot, 1-ső Oberstlájánántá tette. — Gránátéros Kapitány Klovetz Majorrá ietetett, és az utolsó 800 forinttal, nyugodalomra lépett. — Ezen hónapnak

5 — 6 — 7 — 8 es következő napjaiban egész

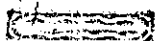
Béts

Belgium meg-adta magát, és az Auszriai Ház kezé-
nél vagyon.

— Fő Hertzeg aszszony *Mária Krisztina*, és H.
Albert megint minden órán A. Belgiumba fognak
indulni, és az előbbeni Kormányt kezekhez vezik.
Fő Hertzeg Károlyról az a' hir, hogy mind a' fő
Hertzeg Aszszony *Krisztina*, mint H. *Albert*, minden
vagyonyokban örökösöknek fogották, és hogy
ezen ifju fő Hertzeg is nem sok idővel A. Belgium-
ba megyen, és a' Kormányzó mellett leszén mind
addig, még maga is, ezeknek halálokkal Kormá-
nyozóvá leszén. —

Mint hogy 28 dikig Pofonyban semmi gyűlés
nem tartatik, itt vagyon Bétsben egész Pofony.
A' Primás, G. *Bathányi* Joséf Ur ő Eminentziája,
az Ország Birája, a' Királyképe, egy szóval Ha-
zánknek nagyobb tagjai Bétsben vagynak a' fő H.
Palatinussal edgyütt, ki csak a' 3 dik junep napod
fog megint vizslya indulni. — A' Vallásdolgában itt
lévő két rendbéli *Deputdtiról* azt beszélik mindenek,
hogy ő Felsőge semmi változtatást nem kívánna
tenni ezen már meg-határozott dologon; azonban az
erről adando határozását ő Felsőgének még-bizonyo-
sán nem tudjuk — Beszélik nemeltyek hogy még
Jan. és Februáriusban fogna tartani a' *Diaata*. Má-
sok azt állítják, hogy még az idén el-bomlana a'
M. *Diaata*, és csak 1792-dikben fognának össze-
gyűlni, addig bizonyos *Députtusok* által minden
ki-dolgoztatván — hogy leszsz, meg-tudjuk minden
órán. Tegnap-előtt, u. m. A' múlt Vasárnap va-
la a' *Keresztes Hadi-Rendnek* innepe; mely alkal-
matossággal, azokan kivül, kiknek neveiket má-
k

ki irtuk vala, e' következendő vitéz Tízst. Uraknak érdemeikis kereszttel jutalmaztatának-meg:

Comendatort nyert F. M. L. *Splényi*, és Gené-
rálm. *Karajtzny*. — Ritteri kereszttel nyertének:
Ez előtt a' székely Huszároknál, most az *Eszterházy*
Huszár seregénél lévő Major *Vajna* Ur, — Generál
Fenkhdám. Funk Obesler az ágyuzó seregtől — *Pidts-
vits* 2 Bánuát sereg. — *Berg* fő Had. Vurmzer. —
Gavezini Pellegrini Kap. — *Alkovini* Gen. Májor.
— *Horing* az ágyúknál Májor — *Kolovrád* Obest.
Jordisnál — *Festemberg* Obestliáj. Vlittembergnél —
Hajos Obestlj. *Laudonnal* — *Vodniantzki* Máj. Vür-
tembergnél — *Ajkhelburg* Kap. Szávojánál — *Fábry*
Gen. Májor. — *Martinitz* Kapitány Intse. —

A' fenn említett Keresztes vitéz Major *Vajna*
Ur ugyan későtskén jelentette vala magát, de mi-
nek-utánna fő Vezér *Lasciak* és F. Királyunknak ezen
végben vitt tselekedetei tudtakrá lett volna, azt
felelék, hogy ez az érdem jutalom nélkül nem ma-
radhat, mellyet még a' meg-holt *Josef* Tsászár is
a' maga keze-írásában egy jutalmat érdemlő rend-
kívül való vitézségnek nevezett vala. Ezen fő
Tízst. Urnak mindenik szeméből és bajuszfa szálá-
ból egy egy *Márs* tekintgetvén ki, a' mi F. Pala-
tiusunk és a' Nápolyi Felsőz mint valami ritkas-
sággal úgy beszélgetnek vala vele. — Meg-mon-
dotta ezen Vitéz Ur minden tartozkodás nélkül a'
fő Vezér *Lasci* Urnak-is, hogy a' Székely Seregek
úgy el-romlottának, hogy az elzúzóknak nem elég-
ségesek ezeknek helyre-állításokra; — és tettett
a' fő Vezérnek ezen tartozkodás nélkül való egye-

nes beszédője. — A' Haza tekintetét is meg-érdem-
lené ezen maraknyi, Királya'hoz, Hazájához hiv-
vitéz nemzetetske. — M. *Vajna* Urnak több vi-
téz tselekedetein kívül nevezetes vala az, hogy mi-
dön *Mauroycéni* 9000-ed magával a' Tömösi Pa-
fussau Erdélybe bé-akarna ütni, és már kevés
számból álló gyalog népünket el-akarná nyomni,
történetből az ágyu-szót halván ezen Vitéz Ur,
maga keze alatt lévő 150 Magyar Gyalogjaival és
annyi Székely Húzfárjaival egész bátorsággal, ön-
ként vágott-bé az ellenség közzé, és olly vitézül,
hogy az ellenségnek 10 annyival is több Sergét
meg-zavarván, nem tsak a' veszedelemben forgo-
ott álló gyalagokat és ezeknek ágyuikat mentette-
meg, hanem az ellenség közzül sokat le-aprított,
és maga is egynéhányot vágott-le tulajdon kezével
— és *Mauroycéni* Uram *cum longo naso* tere vil-
sza. Ezen tselekedetéről *Vajna* Urnak II-dik *José*
is azt mondotta vala: e' már több a' Vitézségnél.
Éljenek az illy Nemzetünk betsületét nevelő Vité-
zek! — Itt nem szerentse, hanem érdem jutal-
ma a' Kereszt, és az ezzel járó minden elztendő-
béli 600 Rénes. — Tsuda, hogy a' *Burkó* és a'
Tsászfár Húzfár Sergéből senki Keresztet nem ka-
pott, holott ezek valának minden Ujjság Levelek-
ben az eisők. — Már ennekutána, valamint F.
Mária Theresia idejében, minden nap bizonyos Ud-
vari Dámák lésznek a' F. Királyné mellett szolgál-
latban — azért

Következendő Fő Aszszonyságok lettek közelebb
 Tr.'s Kir. Udvari Dámská: Gr. Hatzfeldné, szü-
 letett Ostein Kírsaszszony; Gr. Sz. Julienné született
 Thierheim; Gr. Schönbornné, szület. Colloredó; Gr.
 Schaffgotschné, szül. Kollonits; Gr. Battyáni Theo-
 dorné, szül. Eszterházi; Gr. Pálffy Jánosné, szül.
 Colléro; Gr. Battyáni Józsefné, szül. Illésházi; Gr.
 Hardeggné, szül. Canal; Gr. Zichy Ferentzné, szül.
 Kollovróth; Gr. Trautmannsdorfné, szül. Colloredó;
 Gr. Ugartené, szül. Tschernin; Gr. Windischgrätz;
 Özvegy Gr. Valdsteinné, szül. H. Lichtenstein; Gr.
 Erdödyné, szül. Nádasdy; Gr. Khevenhüllerné, szül.
 Schrattenbach; Gr. Vrbnáné, szül. Auersperg; Gr.
 Kinszkyné, szül. Trautmannsdorff; Gr. Feketené, szül.
 Eszterházi; Gr. Vallisné, szül. Colloredó; Gr. Paar-
 né, szül. H. Lichtenstein; Gr. Valdsteinné, szül. Ule-
 feld; Gr. Kinszkyné, szül. Harrach; Gr. Kotekné,
 szül. Clary; Gr. Turoncané, szül. Schönborn; Gr.
 Harrachné, szül. H. Lichtenstein; Gr. Eszterházy Já-
 nosné, szül. Pálffy; Gr. Auerspergné szül. H. Oetting;
 Gr. Kuffsteinné, szül. Colloredo; Gr. Hartigné, szül.
 Colloredo; Gr. Zichy Ilvanné, született Pálffy; Gr.
 Czerninné, szület. Schönborn; Gr. Althánné, szület.
 Doria; Gr. Rosenbergné, szület. Khevenhüller; Gr.
 Szentzendorfné, szül. Kinszky; Gr. Althánné, szül.
 Batthyáni; Gr. Vrbnáné, szület. Kaunitz; Gr. Die-
 trichsteinné, szület. Valdstein; Gr. Migazine, szület.
 Thierheim; Gr. Vallisné, szül. Valdstein; Gr. Apo-
 nyiné, szül. Lodron; Gr. Thuráné, szül. Szentzendorf.

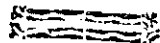
A' Marha dög valamint Sáros ugy Zemplin vár
 megyékben erőt kezd venni, a' mint nekünk iratik.

Minden-

Mindenféle 'elegyes Tudósítók.

Ezen hónapnak 15-dikén vivék-el Bérsből az itt meg-hólt *H. Eszterházi Antal* hideg tetemeit *Kis-márton'a*. Ez a' vitéz valq az, ki Belgrád' meg-vételekor leg-első rontván-bé-a' Sorompokon, mi-nekutánna maga kezével-is egy Törököt meg-ölt volna, egy ház' tetejéről úgy érkezék egy ellensé- ges golyóbis bal-vállán keresztül mellyibe, hogy egy tsontotskát vivén tüdőjére, sok kötséges kin-lódásai után éppen virágzóbb korában, életereék egyik elzendejében költözék az örökkévalóságba; kiről a' közelebb érkezett Nájvidi Levelék azt mond-ják, hogy tökéletesen meg-gyógyult volna. — A' mint a' *Bukorastból* leg-közelebb érkezett Levelék erősítik, hogy a' 3 közben-járó, és békelséget szerzeni kívánó Hatalmoságoknak Követjei máig is *Buko-restben* mulatoznak, és a' békelséget tsinaló tanács nem hogy el-kezdődött volna, de még az-is kétsé- ges *Szisztamband* vagy másut léseu a' *Congressus* — Ugyan ezen Levélben az iratik, hogy az *Ismail* Vára ostromlása meg-szűnés nélkül foly. Még ellent- állókat sem igen találnak a' Muszkák; meri ezen a' környéken a' Török Sergek mind a' nagyobb Erős- ségekte u. m. *Szilistridba*, *Rusztzukba*, *Nikopolis- ba*, *Braillába*, *Gyurtsoba*, és *Viddinbe* húzták ma- gokat, és így az Orosz Sergek minden-felé bátran járhatnak. — A' *H. Kóburg* Táborától sok Titk- tek nyertének engedelmet, hogy az *Ismail* ostromá- pál, mint szabad akaratuak meg-jelenhessenek, és a' mi el-botsátott Szabad-Sergeink is Muszka szol- gálatot vállaltanak. — *H. Potemkin*ről azt hilyik az Oroszok, hogy ő még 5-töd részét fogná kapni a' Világnak, mely az ő nevéről *Potemkin*ának fog- na neveztetni. — E' ha tsintén tréfa volna-is, tsak ugyan igaz az, hogy *H. Potemkin* nagy embere ezen Századnak, és tsak alig, ha tovább-is tarta- na a' háború, ha *Konstantinápolynak* is meg-vá- sárlója nem léseu; mert a' mint az ujjanan jött különös hírek erősítik, tsak 8 mérföldnyire va- gyon

nyon ezen *Mohamed-Váro*sától egy Táborával, és már *Konstantinápoly*ból költöztetnek-is némely drágább készületeket által a' Tengeren. — Az ide érkezett Görög kereskedők beféllik, hogy *Pótemkin* azt mondotta volna, hogy ha a' *Romai Tsá- szári és Királyi Serge*kkal edgyütt foghatná a' dolgot, még *Katharina* napját *Konstantinápoly*ban fogná innepleni; de minthogy egyedül kellettik tsataznia, így könnyen meg eshetik, hogy valamivel későbbén érkezik. — — A' *Budai Görög Püspök* helyett, kit az *Illyriai Nemzet* a' *Temesvári Nemzeti-gyűlés*ben *Metropolitának* választott, tétetett Püspökké a' *Belgrádi Görög Püspök*, ki a' *Kereszténységért* az ellenségnek olly lok nyomorgattatásait híven ki-állotta. — Kétséges a' dolog — vallyon vizsgálja nyerneke a' *Törökök* töllünk mindent Ezt némellyek erősítik, mások tagadják — az idő fogja meg-mutatni. Ennyit tudunk, a' hozzánk érkezett *Levelekből*, hogy ujjanon parantsolat érkezett volna *Belgrád, Novi, Czettin és Chotzim* váraiba, hogy mindent a' maga helyén hadjanak, és minden lakafok, mint othon, a' magok mestersegeket és kereskedélsket hátraon folytassák. — — Az *Oláh-or*szági *Hertzeg Mauroyéninek* feje *Konstantinápoly*ban a' *Serail* kapujára közönséges nézésre szegeztetett-ki. — — Mind azok a' *Petsétes Lés*vek, melyek A, *Belgiumból* *Bétsbe* érkeznek, *Kristina* fő *Hertzeg Aszlzonymnak* adattatnak által, a' *Hertzeg Aszlzony* kezéből mennek által a' *F. Tsászáréba*, — Máigis sokon úgy beféllnek, hogy ezen *Hertzeg aszlzony* főgná *fő Hertzeg Károlyt* *Brüszszelbe* külni, és bé-avatni. — *Mauroyéninek* 8 *személlyekből* álló *Familliaja*, kik eddig *Konstantinápoly*ban mulatnak vala, a' *Velentzei hajókon* már *Trieszbe* meg-érkeztenek. — Meg-érkezék a' *papokban* *N. M. K. T. Hadnagy Berzenitzi* *Ur*-is *Hágából*, mint *Kabinét Kurir*. — *Miolta* *Austriai Belgium* magát a' *II-éik Leopold* atyai öltalma és hatalma alá adta, ujjra kezü elevenedni a' hír, hogy

hogy a' Pruszfzussal li'aboru lenne, de e' még tsak
 lir — meg-láttuk mit szül az Ujj-elzrendő.

Tiz elzrendeje már, hogy kedves emlékezeti
 Édes Anyánk 's Királynénk *Mária Theresia*, a' N.
 M. K. Teförző Serget az Udvari fontosabb és tit-
 kofabb foglalatú Kabiné'béli irásainak a' külső Ha-
 talmosságokhoz való hordozására méltoztatta va-
 la. Szívekre kötötte minden idegen Udvaroknál
 lévő Követjeinek, hogy Kurir képében hozzájuk
 érkezendő Magyar Teförzőit kegyelven fogadni,
 és azokat Nemzeti Gárda köntöfsekkben az oda va-
 ló Minliereknek és más fő embereknek bé ajánla-
 ni és ezeknek minden nevezetesebb dolgokat meg-
 mutagattatni tartásuk köteleltségeknak. Magoknak
 pedig a' *Kuriroknak* eleikbe adta, hogy tapasztal-
 lásaikat arra teendő itéleteikkel edgyütt naponként
 jegyzésbe tenni, valamint az általuk teendő köl-
 tségeket is lajstomban tenni el-né mulassák, olly
 kegyelmes ígéletet ragasztván édes anyai hagyat-
 másához, hogy ezeknek hiv fáradságokat érdemeik-
 hez alkalmaztatott nagyobb Tifztségekre leendő
 fel emelélssel is meg fogja jutalmaztatni. Ezen meg-
 bletsülhetetlen közcsemet szakadatlanul gyakorlotta-
 is a' F. Udvar mind eddig a' N. Magyar Teförző
 Sergeggel, és máig sem szakasztotta félben; mely a'
 mi Nemes ifjainknak egy olly ösvény a' külső Ud-
 varok és Nemzetek esmerettségére, a' pallérozta-
 tásra, mellyhez többet hafaulót alig lehetne tsak
 gondolni is. — F. II-dik *Josef* Tsászár azt rende-
 lé ezen Nemzetünkbeli *Kurirok* eránt, hogy a' Ma-
 gyar Gárda Uniformát hagynák itthon, és Német
 Hadi Tifzti Kurir Uniformát rendelete a' helyett, mely-
 ben a' F. Udvarnak Magyar Teförzői az ólta Kuri-
 roskodnak. — Kegeyelmes édes Atyánk és Apostoli
 Koronás Királyunk II-dik *Leopold*, tsak Béisbe lett
 érkezelékor, midőn még Hazánkban más környül-
 állások láttatnak vala lenni, olly rendeléseket ki-
 ván vala tenni, hogy ennek utánna a' Béisi Pol-
 gárok közzül vétetnének fel bizonyos számmal ol-
 lyanok, kik ezen Kabinét Kuriri hivatalt folytatná-
 nak.

nak, és a' mint értettük, a' N. Testörzö Seregnak kérd Levelére engedte volna-meg ő Felsőge, hogy mig ezen mostani Magyar Seregbéli már ki-nevezett Kurírok lennének, addig ezen szolgálát maradjon az említett Testörzö Seregnél, de több Kurír innen nem fogná neveztetni. — — —

Tsch Ország. — Ő Felsőge kegyelmesen meghatározni méltóztatott, hogy a' melly 'Sidók magok értelmeket illendő-képpen ki-mivelhették 's azt meg-bizonyítani tudják, az ő Felsőge minden örökös Birodalmaiban, a' Polgári Törvénynek Doktorjaivá és Prokátorokká lehessenek, és valamint a' 'Sidóknak ugy a' Keresztényeknek ügyeiket felvehetik. — Ezen parantsolat szerint a' folyó hónapnak 7-dikén egy *Rasael Joel* nevű 'Sidó Prágában minden rend-béli Törvények neméből, és minden Polgári tudományokból igen szorosán meg-visgáltatván, közönségesen *Juris Civilis* Doctorságra emeltetett. Ki ebben a' részben első a' maga neméből: azért méltó a' meg-jejyzésre.

— *Vclentzéből* az irratik, hogy a' Tanáts|tökéletesen meghatározta magát, hogy a' *Tunisi Bly*-jal (Fejedelem) békeesség kötésre mennyen, és ennek ajándékba 40 ezer aranyat adjan. — A' *Brändenburgi* költ Levélekből, mellyek ezen hónapnak 7-dikén költenek, azt lehet olvasni, hogy egy *Müller* nevű Pruszszus Kurír küldettett Török országba azért, hogy *Marquis Lukefinit* a' békeesség szerző Tanátsból hívja vilzsa, mivel már most a' Konstantzinápolyban lévő *Pruszszus, Anglus* és *Hollandus* követek fognák ezen békeességet tsinálni, kik itt a' helyeket és környülállásokatis jobban ismerik.

Ezen

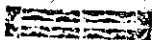
Ezen békeffég készítése halogatása alatt, azt hiszik sokan, nagy Politika fekszik. — A' Brandenburgiai választófejedelemségben egy néhány seregek veltének újra parantsolatot, hogy magokat kézen tartásák a' Prussziába való indulásra — és már a' keményebb tüzelő eszközöket költöztetik ide. — A' Békeffégnek még köve kellettük hinnünk; mert sokon azt látogják, hogy tavaszzal Anglia 2 rettentő hajos-sereget fogva vitorláknak hotsáttani — edgyiket a' Báltikum tengerére, a' másikat pedig a' Lévánta felé, hogy a' Portának a' Muszkák ellen segítségül légyen.

F. Nemes Hazánknak, Feldm. H. Koburg Hazafelványságáról bé-iktatott tzikkellve eredet szerint szoról izora ez: — „*Dominus Princeps Saxonie a Coburg in Hungarum cooptatur.* „Grata memoria recolunt Status et Ordines diætaliter congregati curas, fatigia et pericula, complurium heroicorum actuum merita et proficua servitia Serenissimi Principis Domini *Josia a Saxon-Coburg*, insignis ordinis militaris Regio-Theresiani magnæ crucis Equitis, Generalis Campi Marschali, unius equestris legionis militiæ Colonelli, qui variis in occasionibus et expeditionibus, ac insigniter anno 1789 inito cum ipso etiam Turcarum Vezirio conflictu, exercitum ejusdem ultra centum et quod amplius excedit milia validum, longe imparibus viribus ac copiis profligavit, castra diripuit, relatisque ex jurato Christiani nominis hoste pluribus victoriis, non tantum Regnum *Hungariæ* strenue defendit, sed et provincias ad S. Coronam pertinentes, utpote *Vallachiam* et *Moldaviam* vindicavit, atque sic in cordibus Hungarorum quidem; quorum opera etiam utebatur, perennem sui gratitudinem comparavit, coram tota *Europa* vero immortalem sui nominis gloriam illustravit — Vnde ita contestationem gratitudinis Status et Ordines diætaliter congregati Eundem Dominum Principem ejusdemque hæredes et successores omnium, quæ Hungari habent jurium et beneficiorum participem reddere cupiunt, ac præmissa cum sponsa

tanca Indigenatus oblatione absque solutione taxae 2000 aureorum, erga depositionem consueti juramenti in numerum aliorum verorum et indubitatorum Regni Hungariae membrorum concordibus suffragiis cooptarunt. Nulli dubitantes, eundem Dominum Principem utilem in omne tempus Patriae civem, commodorumque jurium ac legum ejusdem studiosum promotorem atque defensorem futurum.

Kolozvár 9. Dec. „Ugy tetszik, hogy nem csak azok, kik mind a' 12-től bé fogták, hogy a' fő Kormányfőek ide ne jöjjen, hanem még az idő is ellenzi ennek ide jövetelét. Az idő, a' múlt újságtól fogva szüntelen gönyvez, és már véghetetlen a' sár a' mi városunkban. — A' múlt héten, a' E. fő Kormányfőek parantsolatjából a' Sárnak ki-takarításához fogtunk; az 3 közelebb lévő N. Vármegyék, n. m. *Dóboka*, B. *Szolnak* és *Kolozs* minden nap elegendő szekereket és gyalog szerezeket küldének a' sárnak takarítására a' város *alodiális* Cassa' fizetésire; de, vagy az első, vagy az hó, minden igyekezetünkben egy meg Gátal, hogy a' midőn, fogy, szaparadikis a' sárunk, mint a' *Lerna*-tóbéli farkány fő — A' múlt Pénteken nagy pompával fogadok-el Királyi tellyes hatalmú Biztos és Vezér B. *Ráll* Ur ő Exját. Nem csak a' N. Vármegyéből, hanem a' városbólis Lovosokat küldének zaltzloval, és Trombitásokkal ő Exja eleibe. A' városi Magistratusnak fele a' Király-Biroval *Bertalan* Urral a' határ szelben, a' fő Bíró pedig *Szathmári* P. *Sigmond* Ur más felével a' Kapuban köszöntették ő Exját igen szép Deák beszéddel. — Itt 12-dikben el-éneklé ezen kifs *Gozsen* földje forma magyar Hazának a *Jövel Sz. Lelek* Ur *Istent*, és 13-dikban az ország' ügyes bajas Kormanyához nyulának, mellyekről a' tudossitasokat szüntelen várjuk, és minden nyomatásban ki-adandó Deáriumát ezen Ország-gyűlésenek szorál szora fogja, a' többivel edgyütt vinni a' *Deres*.

Frantzia ország — A' Nemzeti gyűlés naponként kezd már közelitteni az Ország ujj Constituciojának meg-fundálásához; a' Papitend azonban el-

nem mulat semmit, a' mit tsak a' Pásztorilevelek, Predikaziók 's Protestaziók által véghez vihet, hogy a' népet a' Nemzeti-gyűlés' végezésén, 's kivált azon végezéséi ellen fel-indítsa, a' mellyek a' Pápi-rendet közelebből illetik. Leg főbb fundamentumai pedig a' Pápi-rendnek, mellyekkel el-töröttetett julsait oltalmazza, ezek: hogy a' Nemzeti gyűlésnek utyai az Eklésiái törvényekkel ném egyeznének-meg: hogy ezek a' vallást és az Eklésiának elsőfégét el rontanák, a' Püspököknek egyefségét és az Eklésiának a' maga fejével a' Pápával való özve foglaltatását felbontánák 's a t. — Mind ezen mozgásait a' Pápi-rendnek ugy nézi már most a' Nemzeti gyűlés, mint a' maga végezéséi ellen valo párt-ütést, és meg határozta, hogy a' Polgári ésküvést minden fő Püspökök, Püspökök, Prédikátorok 's a t. letenni tartozzanak, még pedig Vasárnapi Misa után mindennek előtt az egész népnek és Tanátsnak jelen létében, melly protokolumba iratvan, az ésküvő Papoknak, a' nép és Tanáts-beliék közzül pedig egy néhány személlyeknek neve' al írása által erőssítések-meg. Azok kik a' meg-határozott idő alatt hiteket le nem tették, olyan mintha hivatalyaikat önként le tették volna, 's helyekbe mások tétetnek. A' kik hiteket le-tévén, az ellen tselekesztek, hivatalyoktól, fizetéséktől és az egész Polgári justól meg-fosztatnak. — Még nem tudatik mitsóda ki-menetele fog lenni a' Nemzeti gyűlés ezen végezésének: annyi bizonyos hogy a' Pápi-renden lévők sokat tanátskoznak együtt, és azt kívánnyák, hogy ezen végezésnek bé-töltetése maradjon függöben mind addig, még a' Pápi-rend a' Pápától feleletet nyerhet ezen kétsége felől: hogy vallyon a' Püspököknek 's más Papoknak lehet é valami polgári köteleiségek? Azt mondják, hogy a' Pápa feleleté ez iránt, már a' 'febjébe volna a' Pápi-rendnek.

Orosz Birodalom. — Az Oroszok a' Törököket ismét jól meg-mosogatták a' Duna öbleiben. Midőn az első Nov. 24-dikén *Isatzi* Török város alá nyomulnának a' magok könnyü hajós Sergekkel,

kel, igen kemény tüzzel fogadták őket a' Törökök mind a' parton lévő Batériákról, mind pedig az ő mintegy 32 elegyes nagyságú hajjijokról. A' tsata reggeli 7 órától fogva 2-ig tartott. Az Oroszok egy lövést sem tettek, valameddig annyira nem közelítettnek a' Törökökhöz, hogy ágyu lövésekkel őket bé-érhették, mellyel a' győzedelmet meg-is nyerték. A' Törököknek 25 hajói lüjjedtenek és égtenek-el: a' többit az Oroszok el-fogták. Továbbá oda hagyván a' Törökök minden Battériákat Várokat és partyaikat, ezekben mindenüve belé ültenek az Oroszok. Ezen *Isatzi* Vároksa mellett volt a' Törököknek közönséges élés Magazinumjok, melyből gondolhatni, hogy itt nem kevés prédára kaptanak az Oroszok, kik közzül itt még csak egy-is el nem esett. Az ő kezekre jutott 33 értz, és egy 480 fontos Mo'sár ágyun kívül a' Séráskiernek Sátora-is

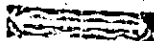
A' Brüzszeli ujj hírek szerint, a' mi Sergeink bé-szállottanak *Lövenbe*, *Mekhelibe*, *Antverpiába*, *Gentbe*: sőt a' több nevezetesebb helyekről is, u. m. *Ostendéből*, *Tourayból*, *Brüggéből* 's a' t. Követek érkeztenek Gen. *Benderhez*, kik által magokat a' *Leopold* kegyelme alá ajánlják. — Gen. *Bender* igen nagy katonai fenytéket tart a' maga népei között; mely szerint parantsolattya vagyon a' fő Tábori Profosznak, hogy kegyelem nélkül bánnyon mind azokkal, valakik a' nép ellen valami méltatlanságot követnének-el.

Sz András Havának 9-dik napján Bács Mező Vároksában; u. m. a' raboskodó Izeméliek ügyet ítélő Törvénszéknek szokott helyén öfzve gyűltek a' T. N. *Bács* Vármegyének Rendei. Itten ezt, és a' következő napokat hasonló foglalatóságokban töltvén 15 éikét úgy mint a' Tsáizári és Királyi Felségnek neve, és Magyar Királyi Koronázása napját minden ki-telhető pompával innapelni kívánták, melyre a' fellyebb említett Rendeiken kívül az egész Megyéből 10 — 12 és több mért-földnyi melízseségről öfzve-sereglettek a' Nemes Ren.

Röviden lévő sok Uri és Alsószonyi személyek, és a' Megyebeli földes Uraságoknak Tisztviselői. Már előtte való napnak nyugtával ropogták az ágyu mo'sarak, harogták a' trombiták, és az éjeli tűzvilágok általok jelentették a' következő öröm napnak jeles innepét, kinek virradtáival ismét zenget az Eg a' sok ágyu mo'saraknak, trombitáknak, doboknak, és egyéb fele Mulikás eszközöknek hangjaitól reggeli 10 órákor öszve gyűltek a' Vármegye házában a' Rendek, az Uraságok, és Alsószonyságok tisztes Magyar öltözetekben; de kivált a' Ns. Rendszeren lévő Urak mind egyenlő Magyar köntösekből, Uniformába, kik onnan ama hajdani tátagató sípnek kellemetes hangjával kifértettek a' Város Templomában, a' hol az Isteni szolgálót *Topolnyai Plébános T. Cernus Ur* a' szokott öröm, és Közlönet jelentő Énekekkel: *Téged Isten dicsőitünk* 's a' t. kezdette, és ez Nemzetünk kedves Királyának hofzfas, és szerentsés Uralkodásáért folytatott buzgó áhítatosságok — ágyu, dob, trombita, és egyéb Mulika szó között végben ment, - ez után ismét a' Vármegye házában vízfzsa tértek, a' hol a' régi sok érdemekkel tellyes, és ismét a' Rendek tulajdon bizodalmaiból újra választatott Vice Ispánnya *T. Kováts Jofef Ur* által betsefen vendégeltettek, a' Tábla 75 Nemes személyekből állott. Miután az ebédlés után kezdődött a' tántz, mely ki mondhatatlan egyefséggel, és egyenlő vígalsággal tartott más nap virradtáig. Jeles itten az, hogy nem tsak az Ifjuság, hanem még az öregek is amú tisztes öregséggel, és minden egyéb betses erkölcsökkel ékes, ugy a' szivek nyugtára kellemetes Vice-Ispányoknak példájára tántznak indultak, az által bizonyítván; mely igen nagy részt vettenek legyen azon köz örömből, melly Hazánknak volta képpen való boldogulását szerző Felséges Királyunknak szerentsés Koronáztatásából sziveinkre terjed, és még a' késő Maradékunkra is háromlan fog.

Tudósítás.

Gróf Benyovszkynak minapában meg-ígért Magyar fordításán és ki-adásán, az akkor nevezett Erdemes Hazánkfija éjjel nappal szorgalmatoskodék; nintsen-is egyéb hátra a' dolognak kívánt tökéletességre való vitelében, hanem hogy ezen érd. Hazánkfijának ilyen meg-betsülhetetlen munkának ki-adására elégtelen költsége; Hazánk olvasáit szerető tagjaitól elő-fizetéssel segítették. — — Az Anglus ki-adása ezen könyvnek 36 forintokon vásároltatik: a' Németek a' magokét egy Aranyon indították. A' Magyar fordítás, valamint az előbb meg-neveztek, II Kötetben fog ki-adatni: minthogy pedig a' Köteteknek nagysága, a' Magyar Hazából még ezen munkához járulható tördalék miatt, meg-nem határozthatatik: ezen az okon a' Fordító is ennek egészben bizonyos árrát most nem szabhattya, hanem 2 forintokat kíván, a' két Kötetért, elő-fizetésül, a' mellyért következő ígéreteket télsen. — 1-dön A' Magyar fordítás semmi részben, a' Német egész ki-adásnál, alább való most nem lélsen, sőt olyan tördalék járulhat Hazánk-ból hozzája, hogy ez által sokkal előbb való fog lenni. — 2-szor Az egész munka a' Német ki-adásnál, az az, egy Aranynál drágábbra nem fog tétetni: az elő-fizetők pedig ennél leg-alább 30 Garafokkal oltsóbban fogják egyenesen magától a' Fordítótól kezekhez kapni: ezen kívül még más hasznát-is vélszik elő-fizetéseknek u. m. meg lélsen az a' gyönyörüségek, hogy egy idegen helyen köz halzonra dolgozó Hazájokfiat szellyának elérésére segítették. 3-szor A' kik író papirofsán kívánják ezen munkát, szükséges lélsen, hogy az elő-fizetés alkalmatóságával tégyenek jelentélt; mert így szívesen szolgálhatunk velle. — 4-szer A' kik az elő-fizetésnek fel-fzedőitől vagy igen távol laknak, vagy az elő-fizetéshez még egészben hozzá nem szoktak, a' munkát pedig, annak ki-jötevel, meg-is magoknak meg-terezni kívánvák, az ilyenek kéttetnek, hogy leg-alább neveiket az alább meg-

nevezendő elő-fizetés' bé-vévdőinél fel-írni méltos-
talsának: ezek-is óltosobban fogják így a' munkát meg-
nyerni, mintha az után Bibliopoliumokból vásárol-
lyak, azonban a' Fordítónak ezt a' hasznot fog-
ják hajtani, hogy ez, nyomtatásainak számát meg-
határozhattya, 's nem tészen magának káros köl-
tséget.

Az elő-fizetésnek öszve-gyűjtésére kéreltetnek:
Pofonyban, *Mahler* Könyv-áros Ur. — Budán,
Ais Iúván Könyv-kötő Ur. — Debretzenben, *Jure*
János Könyv-áros Ur. — Aradon, *Pleyer* Vás-áros
Ur. — Egerben, *Gyalagai* Könyv-kötő Ur. —
Győrben, *Muller* Ferentz Könyv-kötő Ur. —
Kaisán, nagy érdemű *Batsanyi* János Ur. —
Kék-keménen, nagy érd. Prof. *Farkas* Ur. — Komá-
romban, nagy érd. Tiszt. *Pétersli* Prédikátor Ur. —
Kolozsváron, Tiszt. *Tsakay* Mihály Ur, vagy *Török*
Ilván Ur, a' Ref. Coll. Typogr. Gondviseleje. —
Pétsen, nagy érd. Tiszt. *Billijts* Szémin. béll Prof. Ur.
Pesten, *Stromajer* Könyv-áros Ur. — Sopronban, nagy
érd. T. Professzor *Victoris* vagy *Raits* Péter Ur. —
Nagy Váradon, nagy érd. *Bolotyánszky* Prof. Ur.
Nagy Enyeden, a' Ref. Colleg. Bibliothecarius. *Uvárbellyen*,
Tiszt. Prof. *Száfz* Ur. — Szegeden,
Peórus Ilván Ur.

A' kiknek itt Bétsben tettik előre fizetni, méltos-
talsának a' *Hadi Történetek*' nagy érd. Szerzői-
hez küldeni magok tudósításait: kik ezen dolog-
ról magok-is fognak közelebből jelentést tenni.
Egyéb aránt-is, kiknek ezen dologban valami le-
velezések fogja magát elő adni, Leveleiket csak e-
zen nagy érdemű Urakhoz igazítsák:

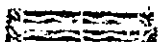
Ezen meg-nevezett Urakon kívül mások-is, kik-
nek 10 személyekért elő-fizetést bé-küldeni tettezni
fog, a' tizen egyediket ingyen fogják nyerni. — A'
kinél az Hazában valami ollyas tördelék irás ta-
náltatnék, mellynek ezen Magyar fordítás mellé
való nyomtatása által, ezen munka betsefednék,
méltosagsának miennél hamarébb lehet az utoll meg-
nevezett Hadi Tör iro érd. Urakhoz bé-küldeni.

Kardtson Szombatja

Egy örvendetes — de Anyai nyelvünk, és a Magyar *Pallás* Oltára körül saogalókra nézve szomorú — Hamvas Szombat! Oda a Magyar *Apolló* Templomának egy szegelet köve! Oda a Magyar Kurirnak egy 7 esztendő nagy érdemű Olvasója! — A *Serbiai* Püspök és *Petsi* nagy Preppoll *Nunkovits* Ur, a múlt Nov. 20 dikán az örök életbe költözék. — Minthogy ezen nagy lelkű jól lévő Hazafi életében tselekedoi inkább mint hallani szeretette a jó-tselekedeteket, hólta után sem a karunk hibázni ellene; azért minden jófágos tselekedeteit el-halगतván, ezeket örök emlékezetre méltónak ítéltek: Annyira szeretette s apolgatta Nemzeti Nyelvünket, hogy egy nyomtatás alatt lévő Magyar Grammatikára 50 aranyokat — a *Zsivits* Kánonok Dogmatikájára 40 aranyat — egy Tudomány után útazónak 20 aranyat — sőt a melyekről még nem is emlékezhelünk sok 100 aranyokat nyujtott a Magyar Tudomány körül fáradozóknak. — Ezen kedves emlékezeti drága Atya nyugodjék tsendesen!

Elegyes jegyzések. — A Királyi Udvarokból sem mindent lehet kívánni. Az az apró Veres-himle, mely a Nápolyi Felsőget Frankfurtha, *Ierentz* Hertzegzet pedig nem régiben Bétsben udvarlotta vala meg, a múlt Hátton F. Királyunkra sem állotta el-terjedni, a midőn ő Felsőget ágyba fektette ugyan, de már most sokkal könnyebben éri magát. — Posonyból azt írják, hogy az Ország gyűlésén lévő Uraknak meg-engedték vala, hogy a Levegőt változtassák, de a jövő hétsen minnyajoknak Posonyban kellatik meg-jelenni. és a *Palatinus* fő Hertzeg ekkor a *Szent István* nagy Keresztés Rendével fog a Gyűlésbe menni. Az a közönéges hír, hogy az Ország-gyűlésé Februariusban fog el-homlani, addig pedig Posonyban tartatik. B. S.

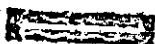
der Josef Ur Kuffsteinből Bétsbe szerentséfen meg-érkezett. — A' múlt Vasárnap, u. m. Dec. 19-dikén vala Posonyban a' szerentséfen meg-elett Magyar-Koronázásnak innepe, a' midőn az egész Város, az ország rendjei, és mindenek gálába öltözvén lövöldöznek és ágyuznak vala a' meg elett háláadás tón. — A' Hő H. *Ferdinánd* magyar-gyalog-terge is Posonyba régi szállására meg-érkezett, és munka szoval szállott bé. — A' Pelli Univerzitás Rectorának vállasztatott *Jakob Jos. Vinterl*, Dek k. Törvényt tanító Professor *Aitrai Gábor* Ur, az orvosi Tud. *Kätz Sámuel* Ur, a' Filozofiában *Mittercäcker* Ur. — Nagy Bányáról azt írják, hogy itt már az ujj 20 Krajtzárosfokat és arannyakat el-kezdették a' II Leopold képével verni: e' böls munka; mert ezekt minden szegény-legénynek szükfege vagyon.

Bétsben a' leg-kisebb helyeken leelő szarvarmarhák-is annyira kezdettének döglöni, hogy a' *Prátóden* lévő leg-végső *Traktérnak* 12 Tehene döglék-meg a' múlt héten, és csak egy marada életben Bádgyadazni kezd a' barom, és 4. 5 napok alatt el-alutt azon kívül, hogy a' Barom orvosok szorgalmatossága is ezeken semmit sem segít. A' melyeket még eddig fel-bontottanak úgy találják, hogy az epéjük öntött-ki, és e' volt a' veszedelmek, melynek okául a' szárazságot adják. — Mínt hogy Hazánkban is sok helyeken kezdett ezen veszedelmes rosz harapozni, egy Barmok orvofságát írok ide, melyet szoról szora így olvastam: — — Semmi más a' Természetben ok és haszon nélkül. Az Árva-országban (Urtica Urens) bizonyosága ennek. Svéd országban már sok ezitendöktől fogva tapasztalt és igaznak találtatott dolog az, hogy azok a' Barmok, melyek árva tsajánnal élteinek, nem csak mentek a' ragadójdög nyavallyától, hanem azok a' barmok is, melyek már nyavallyások, ez által nyavallyájókból ki-gyógyúlnak. Ezen Barom orvofság Svéd országban olly nevezetes, és olly hasznosnak találtatott, hogy a' közelebb volt, és a' mostani Király igazgatása alatt kemény parantsolatban a'

a' népnek mindég ki-adva, hogy Arva-tsojánt álltessen és szaparittsan, hogy abból kinek kinek tél-ro-is elég maradhassan.

Ezen hafnos-fü, az *Arva-tsoján* a' leg-háládatlanabb helyen is meg szokott termeni, és sokkal könnyebben lehet szaparittani, mint a' 3 levelü és más marha eledelre szaparittani szokott füveket. Ezt mingyárt tavaszszal, míg még gyenge le kaszáltatja az ember, és elztendöben 7-szer-is kaszálhatja. E' nem adatik a' Barmoknak tsak magára eledelül, hanem más marha-eledelekkel elegyítettik, úgy, hogy tsak 6-ad, vagy 8-ad része légyen *Arva-tsoján*. A' Svédok már ezt Májusban aratják, mihelyt ki-üő, és egész elztendő alatt a' marháknak e' nélkül eledelt nem adnak. Ezt a' füvet 6--7-szer elztendöben meg-kaszálják és Tálra meg-tárasztva el-teszik. Télen által a' tsáraz *Arva-tsoján* estve meleg vizet töntenek, és minckutánna ez egész ézaka ázott volna, másnap meg-elegyítik más féle marha eledellel, meg hirtik loval, és úgy adják a' Barmoknak. — Ezen *Arva-tsoján* meg-özi az ő Barmokat minden dnyöt, a' tsobent tejek és vajak sokkal jobb és egészségesebb esel. — Az Anglusok egy Balzsamos Töcs kifestenek az *Arva-tsojánból*, és mint valami nevezetes vér-tisztító orvástágot úgy adják a' betegeknek. — Egy *Sax* nevezetü híres Barom orvos azt állja, hogy a' mely országban télen *Arva-tsoján* nem lehet tsáráni minden marhas gazdánál, azon országban még rossz lébon áll a' Barom táctás és szaporodás. — Lillandjából azt írja egy bölts gazda, hogy miutánol fogva ő a' maga jöszágsiba az *Arva-tsoján* álltetéllét be vitte, soha az olta marha dög nem völt, noha már a' tsomlédjésem ez 18 elten-téktöl fogva urakolik minden másolik elztendöben, hol a' Barmokat *Arva-tsoján* nem éltetik.

Pest Dec. 17. — A' *Buda* felöll lévő nagy kö-hegyeknek oldalában egy igen régi kö-bánya tanáltatván, ennek ásását sok ideig félbē hagyták völt a' kö-saragók. Az üregek bottyát mind ez ideig
egy

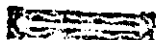

egy erős kő-láb épen fenn tartotta. Vagy két he-
tekkel ez előtt bé-menyen az üregbe 4 kő-faragó,
's így gondolkodván, hogy ha szintén vékonyod-
nék-is a' nevezett kő-láb, elég erős lenne csak u-
gyan még is, a' boltozatnak tartására, néki álta-
nak, és kezdék a' szép köveket az oldalából ki-ha-
sítani. Egy reggel valami föld induláshoz hasonlí-
tó zöhanást hasának a' körül lévő lakólok, 's hár-
a' kő-bányának ürege, a' kő-lábuk meg-gyengülé-
se miatt bé-omolván, mind a' 4 kő-faragót el-te-
mette. Az öltve omlott kő és föld a' sokaság-
tól minden felől ásatatni kezdett: de három na-
poknak el-telések alatt semmi nyoma az el-to-
metkezteknek nem láttatott. Ekkor elzébe jut az
odgyik kopásnak, hogy fülét a' föld szinére tar-
váu halgatozzenek. Ez valami süket kopátsolást ha-
ván, és az ásást ezen kopátsolás után intézván, od-
gyik kő-faragó az 5 dik nap életben tanáltatik; ki
olly szerencsés volt, hogy midőn az hegy reájok
szakadott, a' föld meg-görbülve esett reája, 's így
meg nem süladvén, a' kezébe lévő tsákánnyal ad-
dig kapált, hogy előbb hasra kapott, az után pe-
dig tovább is 5 egész nap és éjjel takarította elől-
ről hátra felé a' földet. Ez meg szabadulván, leg-
előbb is vizet kívánt, és azt mondotta, hogy reg-
odgyik tárfa életbe vagyon, mert magától nem
mészse hallotta kopogolni, sőt a' *Mi-atyánkot* és
Avó Máriát is minden nap együtt mondotta-el vé-
le. Ennek utánna indulván, reá akadtanak a' har-
madikra, de halva tanálták, kinek feje, agya-ve-
leje, belső része mind öltve vala romolva. A' nagy
szag miatt senki tovább kapálni nem akaráván, egy
Lehner nevű Ser főző pálinkával öntözte és szitat-
ta meg a' földet, hól az hól teli feküdt vélt, e-
mellett a' kapásoknak is pálinkát adván, ismét el-
kezdetett a' munka. — 7 dik nap ennek is halla-
tott kopátsolása, sőt midőn az emberek hozzá ki-
áltanának, feleletet adott 's maga mondotta mer-
sele ásanak hozzá. Ez olly épen venatott ki a'
föld alatt, hogy 2 nap múlva, ismét dolgozóhoz lá-
tott. Mind kettejük-nél dohány levelek vótának.

és ezeket ráfogatták. Az utolsó egy Sár-totsára akadván, szomjuságát ezzel legitette. Az helyység Papja a' Szentséget mindenkor kézben tartotta: de nem volt szükség szerentsére rá.

Külső-orzági jegyzések. — Berlinbe egy Török Követ váratik, kinek már szállása-is kézben van. — Akár mint légyen Pruszfiában a' Politikus mozgás, még is békelségünk lesz — de a' Portának sem adunk ám mindent vizsgálja — ezt beszélgetik a' meszszebb látó Politikusok.

Következik azon felelete a' Pápának, mellyet az, a' Frantzia Papi-rend' némelly tagjaihoz, különösen pedig a' Clermonti Püspökhöz akkor mondatik botsátottnak lenni, midőn arra készttetnék, hogy a' Frantzia Nemzeti Gyűlés ellen, Egyházból ki-rekesztő Levelet (Anatémát) botsáttana. — *En*, így szól a' Pápa, a' Hivőknek, nem pedig a' pártoskodóknak vagyok Attyok. Az Apostoloknak követőiktől tanittatott Frantzia Nemzet, az ő Tanítóinak igen nagy gazdagságot ajándékozván, azt a' Virtusnak meg-jutalmaztatása végett isolekedte volt, most pedig ugyan ezt a' szemtelen bátorságnak hatalma aloll akarja ki-ragadni. A' Királyok a' Pápával edgyütt a' Frantz Papi-rendet seha még nem jobbithatták, és ezen meg-jobbitás a' Nemzetnek számára volt fenn tartatva, u. m. a' mellytől függ a' Papi-rend, Örökségeitek, Püspöki Kápatok, 's arany Keresztyeitek nem az égből szállott alá a' Kriszussal edgyütt. A' Krisztus helyett én békelség nem zenebona szerzés végett vagyok itt a' földön. Ha én a' Püspököknek kedve keresése végett, ki akarnám Frantzia Országot a' Sz. Egyházból átkozni, ugy Frantzia Ország-is engem nem Krisztus Helytartójának, hanem az egyenetlenség Vitzéjének fogna tartani. Engem akkor ahoz az Oskola Mesterhez fogának hasonlítani, ki egy falunak földes Urává akart lenni, azért mivel az ő nagy- és öreg nagy Atyai ezen falut a' Bibliának olvasására tanították. — Ezen Levéllel minden Német Ujjság Levelek telli vagynak.

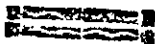

Ausriai Belgium. Nem lehet minden erkény-
ség nélkül olvalói a P. Császárnak és ő utána
ső Vezér Bandernek a' Belgiumi pártütésből meg-
tértek eránt való kegyelmességket. Mido ezen hó-
g-dikán a' *Flandriai Státok Banderhez* menvén, azt
tudokozták volna, hát már a' pártütök iránt mit fog-
parantsolni? — btsáflatok-el (ugy mond) öket adja-
tak minden Tisztnek egy honapi gázst, a' Köz-em-
bernek 7 napi Zsoldat és küldjétek öket haza az eke
mellé. — Megint kérdés támoila: hát azokkal a'
hadi-Tisztekkel és közkatonakkal mit kellettik tsele-
kedni, kik a' Tiszári záfzlot el-hagyváu,
a' Pártütök seregéhez állottinak? Sok Generálilók
olly itélettel voltak, hogy azokat miat hité sze-
gett rébellis szökóvény katonákat ugy kellene bün-
tetni. Nem, mond Feldmarál Bender, nem — En
magam fogok ő Fellégénél érettek elédezeni, a' mi
Fejelelmünk magá a' Kegyelmesség és jusig, meg-
enged az én kéresemre ezeknekis. En addig is egy
közönléges kegyelem levelet btsáflatok ezek eránt
az ő képében, és kit kit a' magá volt Regimentjé-
hez haza hívok, ki rekesztvén mindazáltal ezen kü-
lömbea közönléges kegyelemből kettőt, u. m. Gene-
rál *Ganaut* és *Lucifer Lini*t, kik nem a' közö-
léges ügyért, hanem a' magok tulajdon hasznokért
ütöttek pártot. (Ezekközül az első egy várat, a'
másik bizony is Tiszári agyukat adtanak vala-el a'
Pártólokna közpártért) És így, egész Belgium az
ő Törvényes Ura hatalom alatt vagyon, és minde-
neknek ezen kettőa kívül kegyelem adatatt.

Lättik, 11. Dec. — Tegnap előtt érkezének a'
Lättiki határodba az exekuczióra küldetett seregek,
és a' Moguzsiai seregvezér ennek vala elől *Asz-
gárdba*. Ezek előbb tündesfen viselik vala mago-
kat; de egytizen minden falukban és váraókban
félre vervén a' határokat, a' *Lättiki Pátrióták*
igen nagy sereggel jelenének meg — rá-rohánának
az *Aszgardba*, és ezeknek nagyobb részét öf-
ve vagdalván, a' többi fogságra viték. Az ugy ne-
vezett *Corps d'armée* csak hamar körül fogván, ezt
is j

is öszve-vagdalták, fogságra vitték, és a' mely kils részetske meg-maradott belőlle, a' magát *Másfeik* felé viltatva vonta. Ezt így írják a' Német 's más Levélekben. — A' *Májlandi* Státusokról az iratik, hogy meg engedte volna nékik ő Fellege, hogy Bétsben az Udvarnál mindég egy Députátíot tarthassanak mint ennek előtte, fött a' mi több — a' *Mánturái* Hertzegségnek adójából 160 ezeret engedett el esztendőnként, és jobb Kormány székét engedett nékik, mint eddig völt. — Kegyelmes Atya! és Kegyelmes Anya! Nem régiben a' gazdálkodásról és a' takarékoslágrol lévén szó az Udvarban, és a' mi Kegyelmes édes Anyánknak a' F. Királynénak ezek valának szovai. *Ila a' kevés költésről kell szollani és a' gazdálkodásról, már azt előbb magamon kezdem, és inkább meg-szorítottam költségemet, mint sem Jobbágyimnak terhekre legyek; könnyebben esik e' nekem, mint nekik.*

Az ifjú Hertzeg *Eszterházy* Antal, a' maga meg-hólt édes Attyáról maradott drága *Operistákat*, *Komédiásokat*, és *Musikásokat* mind el-botsátotta, ki-vévén kettőt közzüllök, és mindeniknek 3 hónapí fizetését előre ki-fizette. Be bölts tselekedet!! hány ezerekben, és 100-ezerekben nem állanak ezek, mely szörnyü Summát hagynak ezek az országban. — Már egy néhány nagy Magyar Udvarokra emlékezünk, mellyek *Olofz* és *Német* játék néző helyyekeket álitottanak fel, kik sok 100-ezereket szántanak erre — de hogy valaki nemzete pallérozására Magyar játék néző helyyet álitott válna fel, a' Historiák sem emlékeznek rólla — pedig ez kevessebbé kerülne. Minden nemzet igyekezik a' maga nemzete pallérozásán, tsak mi nem. — Olvasd-meg *Comenius* 150 esztendővel ez előtt ugy találod a' Magyar Hazat, mint most van, pedig tsak 40 esztendőktől fogva lettenek a' Német játék néző helyyek-is olly esmeretesek — mutass egy tisztá Németiségü *Auszriai* könyvet, mellyet ez előtt 50 esztendővel nyomtattak? — 's mire nem ment mégis már ma a' Német nyelven lévő tudomány! az

szert nyomba követő mesterség és pallérazodás mi, a' mi Déák Oskoláink mellett otthon — a' mi 17-dik nagy atyáink állapotjokba maradtunk.

Bréda 10. Dec. — Itt annyi a' izökevény *Brabantzini* nép, hogy alig férünk töltek; kik között külömb külömb-féle Papok is találtak. — Hertzogenbusban is ezekkel nyüsgenek minden útzak, és a' a zenebona *Vandernót Henrikk* és *Vandáipen Bergop Zoomba* titkon meg-érkeztenek. — Midön a' pártos Belgák fő Vezére *Schönfeld Balenciennes*-be meg-érkezett, minden portékájá meg-vilgáltatott, és 7000 *Luisdort* találtak nálla. Arra a' kérdésre hogy hová megy? midőn azt felelné Angliába, azt mondták néki, hogy a' rajta áll, hogy oda, vagy máluva mennyen, de a' nállak törvény, hogy a' kész-pénzt az Országból ki-ne bocsássák; azért a' 7000 *Luisdort* elvették ö-kegyelmétől. A' mint a' Czigany mondotta: *male parit, male dilabari* — ebül gyült szérdéknek ebül kel elvezni! —

Azon Gonosz-tévek között, kik a' *Pasi Apó* tésztát fel-prédálták vala, 7-et meg-löttek; a' többit fogtágra vitték, melyre nézve most *Lövenben* építik a' *Sándor* Palotáját, hogy ezeket egy egy áfrangal annak szelelő ablakába kötözzék — ritka mikor a' bünt nyomba nem kíséri a' büntetés. — Boszniából megint jönnek a' hírek, hogy itt telles tsendesség nintsen — tsak *Bányaluka* körül 500 *Tolvajok* vették öszve magokat, és ezen környéken olly félelmet okoztanak, hogy senki egyedül járni sem bátorkodik.

Élt Bétsben 24-dik Decamberben 1790